

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Ühtekuuluvusfondi projekti 2021-2027.3.01.22-0005

“Raudtee elektrifitseerimine Tallinna–Tartu ja Tapa–
Narva raudteeliinidel (1. etapp)”

PROJEKTIAUDIT

toetuse saaja: AS Eesti Raudtee
rakendusüksus: Riigi Tugiteenuste Keskus

Lõpparuanne

CF-5/2025

21.01.2026

RAHANDUSMINISTEERIUM

KOKKUVÕTE AUDITI TULEMUSTEST

Auditi tulemus:

Auditi töörühm jõudis auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel on olulises osas¹ vastavuses kehtivate õigusaktidega.

Märke struktuuritoetuse registris²:

➤ märkustega, olulised tähelepanekud.

Olulised tähelepanekud toetuse saajale:

Oluline tähelepanek 1.1 – Toetuse saaja esitas kahel juhul põhjendamatuid abikõlblikke kulusid (tuvastatud abikõlbmatu kulu kokku 296 981,46 eurot, millest auditi ulatuses 6 924,45 eurot).

Projektaudit on läbi viidud vastavuses ülemaailmsete siseauditi standarditega.

Projektauditi lõpparuanne avalikustatakse Rahandusministeeriumi koduleheküljel.

Täname auditeeritavat auditi läbiviimise ajal osutatud kaasabi, vastutulelikkuse ja koostöö eest.

---

¹ Auditi töörühm on teostanud auditi toimingud asjatundlikult ja nõutava ametialase hoolsusega. Auditi tulemusena antakse auditeeritud objekti kohta **põhjendatud kindlustunne**, võttes arvesse võimalikku auditi riski, et isegi suhteliselt olulised ebatäpsused võivad jääda avastamata.

² **Olulised tähelepanekud** on leiud, mis omavad või võivad omada finantsmõju (st abikõlbmatud kulud). **Väheolulised tähelepanekud** on leiud, mis ei oma finantsmõju, kuid mille lahendamine aitab toetuse saajal vähendada riske projekti edukal elluviimisel.

A - OSA

1. Auditi objekt ja auditeeritud kulud

1.1 PROJEKTI ÜLDANDMED	
Rakenduskava	Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021-2027
Prioriteetne suund	2021-2027.3 Ühendatum Eesti
Meede	2021-2027.3.1 (EK nr 3.1) Üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) arendamine
Projekti number struktuuritoetuse registris (edaspidi SFOS)	2021-2027.3.01.22-0005
Projekti nimetus	Raudtee elektrifitseerimine Tallinna–Tartu ja Tapa–Narva raudteeliinidel (1. etapp)
Toetuse saaja	AS Eesti Raudtee
Taotluse rahuldamise otsuse (otsuse muutmise) number ja kuupäev	04.01.2023 otsus taotluse rahuldamise kohta nr 11.2-47/23/20 ja 19.12.2024 muutmise otsus nr 11.3-1/24/2027
Rakendusüksus	Riigi Tugiteenuste Keskus
Projekti kulude abikõlblikkuse periood	01.01.2022 - 30.06.2028
1.2 AUDITI LÄBIVIIMISE INFO	
Alus	Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 27 lõige 3 ning Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna toetuse auditeerimise 2025. a tööplan ³ .
Eesmärk	Hinnang struktuuritoetuse eesmärgipärasele ja õiguspärasele kasutamisele vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022 määruse nr 53 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide vahendite kasutamise auditeerimine” § 3 lõikele 1.
Auditi läbiviijad	Henry Kibin, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, nõunik (auditi juht); Marten Janno, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, I auditi talituse audiitor (auditi töörühma liige); Külli Kodmin, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, I auditi talituse audiitor (auditi töörühma liige); Merit Rajamäe, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, I auditi talituse audiitor (auditi töörühma liige); Mart Pechter, Rahandusministeerium, Finantskontrolli osakond, II auditi talituse juhataja (auditi eest vastutav isik).
Auditi läbiviimise aeg	26.08.2025 - 21.01.2026

³ Tööplan koostatakse lähtuvalt statistilise valimi moodustamise metoodikast, mille kohaselt on kõikidel projektidel võrdne võimalus valimisse sattuda.

Metoodika	Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna "Projekti auditi käsiraamat".				
Auditi toimingud	Auditi toimingute käigus projekti rakendamisega seotud isikute intervjuerimine ning järgneva analüüs ja hindamine: <ul style="list-style-type: none"> projekti tegelik teostamine, projekti rakendamist kajastav dokumentatsioon, kulude abikõlblikkus, projektiga seotud raamatupidamise korraldus, omafinantseeringu olemasolu, ühtekuuluvuspoliitika fondide sümboolika kasutamine.				
1.3 AUDITEERITUD KULUD (auditi ulatus)					
Deklareeritud kulude aluseks olevad väljamaksed (väljamaksetaotluse SFOS nr, kuupäev, abikõlblik summa eurodes)	PO30093, 19.06.2024, 5 321 983,75€ PO33334, 15.10.2024, 3 470 521,39€ PO36607, 10.01.2025, 7 391 889,22€ PO37951, 12.02.2025, 10 484 792,17€ PO39001, 14.03.2025, 1 937 285,10€				
Toetuse ja omafinantseeringu osakaal abikõlblikest summadest (%)	Toetus: 85% Riiklik kaasfinantseering: 15%				
Valimi suurus (eurodes; % deklareeritud abikõlblikust summast)	100%				
Tuvastatud abikõlbmatud kulud kokku (eurodes): 296 981,46 (tähelepanek nr 1.1).					
Väljamaksetaotluse number: PO36607 ⁴	TOETUS			OMA-FINANTSEERING	KOKKU
	Kokku	EL fond	riiklik toetus		
Abikõlbmatu summa auditeeritud kuludes (eurodes):	6 924,45	5 885,78	1 038,67	0,00	6 924,45
Abikõlbmatu summa väljaspool auditi ulatust (eurodes):	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Leitud vea määr (%) ⁵	0,09%				
Väljamaksetaotluse numbrid: PO30093, PO33334, PO37951 ja PO39001 ⁶					
Abikõlbmatu summa auditeeritud kuludes (eurodes):	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁴ PO36607 on ainus maksetaotlus auditi ulatuses, millega seoses tuvastati abikõlbmatuid kulusid.

⁵ Abikõlbmatute kulude osakaal tegelikult auditeeritud kuludest (%): $6\,924,45 / 7\,391\,889,22 \cdot 100$.

⁶ Auditeeritud maksetaotlustega PO30093, PO33334, PO37951 ja PO39001 seoses abikõlbmatuid kulusid ei tuvastatud.

Abikõlbmatu summa väljaspool auditi ulatust (eurodes):	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Leitud vea määr (%)	0,00%				
Väljamaksetaotluse numbrid: PO16842, PO25918, PO50043 ⁷					
Abikõlbmatu summa auditeeritud kuludes (eurodes):	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Abikõlbmatu summa väljaspool auditi ulatust (eurodes):	290 057,01	246 548,46	43 508,55	0,00	290 057,01

2. Piirangud

Käesolev aruanne on koostatud sõltumatuse ja objektiivsuse põhimõtetest lähtudes.

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused § 10 punkti 8 alusel on toetuse saaja kohustatud andma audiitori kasutusse tema nõutavad andmed ja dokumendid ning võimaldama audiitoril viibida projektiga seotud ruumides ja territooriumil. Eelnevast tulenevalt järeldavad audiitorid, et kõik auditi käigus esitatud andmed ning muu suuline ja kirjalik teave kajastavad projekti raames teostatud tegevusi korrektselt ja tegelikkusele vastavalt ning on piisavad projektidele hinnangu andmiseks. Täiendava, audiitoritele mitteesitatud / mitteteadaoleva informatsiooni korral oleksid audiitorite järeldused võinud olla teistsugused.

3. Järeltegevused

Toetuse saajal tuleb arvestada auditi aruande B-osas esitatud tähelepanekute ja soovistustega. Soovistuste rakendamise osas teostab seiret ning viib läbi järeltegevusi rakendusüksus. Järeltegevuste tulemustest annab rakendusüksus tagasisidet SFOS-i vahendusel.

Auditeeriv asutus koondab korraldusasutuselt, rakendusasutuselt ja rakendusüksuselt saadud informatsiooni soovistuste rakendamise kohta ning vajadusel küsib täiendavat informatsiooni.

Vajadusel viiakse läbi järelaudit.

⁷ Maksetaotlused PO16842, PO25918 ja PO50043 ei olnud auditi ulatuses, kuid nendega seoses tuvastati abikõlbmatuid (võrguteenustega liitumistest loobumise) kulusid. Maksetaotlustega seotud abikõlbmatud kulud veamäära arvestusse ei kuulu.

B-OSA

AUDITI TULEMUSED

1. Toetuse eesmärgipärane kasutamine

Kuigi toetust on kasutatud olulises osas otstarbekalt ja sihipäraselt, vastavalt projekti eesmärkidele ning rakendamise tingimustele, tuvastasid audiitorid alljärgnevad rikkumised:

Oluline tähelepanek 1.1 – Toetuse saaja esitas kahel juhul põhjendamatuid abikõlblikke kulusid (tuvastatud abikõlbmatu kulu kokku 296 981,46 eurot, millest auditi ulatuses 6 924,45 eurot).

Ühendmääruse⁸ (ÜM) § 15 lg 1 p 1 ja 2 alusel on kulu abikõlblikuks lugemise eeldusteks, et kulu oleks põhjendatud ja tekkinud.

Sama paragrahvi lg 2 alusel loetakse kulu põhjendatuks, kui see on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses (TRO) või toetuse andmise tingimustes (TAT) ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib TRO-s või TAT-is nimetatud toetatavate tegevuste käigus. ÜM seletuskiri⁹ täpsustab, et kulu on sobiv, kui see vähemalt soodustab projekti tulemuste saavutamist ning kulu on vajalik, kui projekti tulemust ei ole võimalik saavutada muu kuluga, mis on vähemalt sama efektiivne.

ÜM lg 4 alusel loetakse kulu tekkinuks kui selle aluseks olev töö on vastu võetud või teenus kätte või kaup oma valdusesse või omandisse saadud ja see on tõendatav dokumendiga, muu hulgas arve, saatelehe, üleandmise-vastuvõtmise akti või sellesisulise kinnituse või osalejate registreerimislehega.

TAT¹⁰ § 5 lg 1 kohaselt on kulu abikõlblik, kui see on kooskõlas ÜM §-ga 15, TAT-ga ja TRO-ga. Sama paragrahvi lg 2 p 9 kohaselt on abikõlblikud raudtee elektrifitseerimisel elektriliitumistega seotud kulud.

Auditi käigus tuvastasid audiitorid kaks olukorda, mis on eelnimetatud kriteeriumitega vastuolus:

1) Toetuse saaja luges põhjendamatult abikõlblikuks Elektrilevi OÜ-le tasutud võrguteenustest loobumise kulud.

Auditeeritava elektrifitseerimise projekti tegevuste hulgas oli muuhulgas veoalajaamade liitumine ehk võrguteenuse hankimine erinevate raudteelõikude tarbeks.

Toetuse saaja teostas Tallinn-Tartu ja Tapa-Narva raudteeliinide veojaamade elektrivõrguga liitumiseks esmalt riigihanked nr 273485 ja 259564. Hankelepingud sõlmiti Elektrilevi OÜ-ga ning viimane asus neid täitma. Elering AS-l pakkumust ei võetud, kuna ettevõtte ei olnud piisavalt vaba võimsust Tartu alajaama toitmiseks.

Kontaktvõrgu projekteerimise käigus selgus, et projekti eesmärk on võimalik saavutada ka ilma Tartu veoalajaamata ehk võimalikuks tööde teostajaks lisandus Elering AS. Elektrilevi OÜ võrguga liitumise korral oleks veoalajaamade

⁸ Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused.

⁹ Vabariigi Valitsuse määruse „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ eelnõu seletuskiri, lk 21-23.

¹⁰ Majandus- ja taristuministri 17.08.2022 määrus nr 64 “Transpordi infrastruktuuri arendamiseks toetuse andmise tingimused perioodil 2021–2027”.

toiteks olnud vaja vähemalt kahte trafot sisestuse kohta (110/20kV ja 20/25kV). Elering AS võrguga liitumisel piisanuks aga ühest trafost (110/25kV) liitumisühenduse kohta, millest tulenevalt oli liitumise hankimine Elering AS-ilt soodsam. Seega võimaldas Tartu veoalajaamast loobumine ja Elering AS-lt liitumise taotlemine rakendada toetuse saaja jaoks lihtsamat ning odavamalt lahendust.

Järgnevalt teostas toetuse saaja samade liinide elektrivõrguga liitumiseks riigihanked nr 276498 ja 289037 ning sõlmis lepingud Elering AS-ga. Kuivõrd Elektrilevi OÜ oli juba osa töid teostanud ja toetuse saaja nende eest maksnud, anti liitumislepingud sisuliselt Elering AS-le üle. Üleandmise käigus tehti tööde eest tasutud summade osas tasaarveldus, kus Elektrilevi OÜ kandis Elering AS-le edasi toetuse saajalt liitumiste tarbeks tasutud summad. Edasi teostas töid Elering AS ning nendega seotud arveldused toimusid samuti Elering AS ja toetuse saaja vahel.

Küll aga on Elektrilevi OÜ Elering AS-le tasutud summadest kinni pidanud toetuse saajalt saadud ettemaksetest võrguteenustega liitumistest loobumise kulud:

Objekt	Kulu	Summa ilma KM-ta
1. Liitumisleping 415389 - Tapa linn, Valve tn 5 // Tapa raudteejaam	Elektrilevi projekteerimine	26813,85
	Riigilõivud ja notaritasud	1662,58
	Trafode tellimuse tühistamine	66008,00
	Elektrilevi projektijuhtimistasu (3,35%)	3165,23
	Elektrilevi menetlustasu	60,00
2. Liitumisleping 415426 - Jõgeva linn, Jõgeva raudteejaam	Elektrilevi projekteerimine	4036,91
	Riigilõivud ja notaritasud	1477,39
	Trafode tellimuse tühistamine	66008,00
	Elektrilevi ehitustööde tühistamine (alajaama hoone)	114300,00
	Elektrilevi projektijuhtimistasu (3,35%)	6225,05
	Elektrilevi menetlustasu	60,00
4. Püssi (liitumislepingud 462862 ja 462859)	Elektrilevi menetlustasu	120,00
5. Kotinuka (liitumislepingud 439761 ja 451355)	Elektrilevi menetlustasu	120,00
KOKKU		290057,01

Sisuliselt on tegemist lõpetamata ning tühistatud tööde, toimingute ja teenustega, mille eest toetuse saaja on maksnud, kuid pole kokkuvõttes midagi vastu saanud. Näiteks on abikõlblikuks arvestatud Elektrilevi OÜ trafode tellimuste, alajaama ehituse ja projekteerimise kulud (mis kõik tühistati, kuna Elering AS kasutas teistsuguseid trafosid). Kuivõrd võrguteenuse pakkuja vahetamine selgus projekteerimise käigus peale esmaste hankelepingute sõlmimist, siis on tegemist eelkõige toetuse saaja planeerimisveaga.

Audiitorite hinnangul ei ole lubatud selliseid kulusid lugeda ÜM mõistes tekkinuks ega põhjendatuks. Kuna tööd ja teenused tühistati toetuse saaja initsiatiivil viimase planeerimisveast või riskijuhtimise probleemidest tulenevalt, ei panustanud need kulud sisuliselt projekti tulemuste saavutamisse. Järelikult ei saa nimetatud töid ega teenuseid lugeda sobivaks ega vajalikuks (EL vahenditest rahastatud) projekti tulemuste saavutamiseks ning seeläbi ei ole sellised kulud ka põhjendatud. Kulusid, millest loobuti, ei saa lugeda ÜM mõistes tekkinuks, sest nende kulude alusel tehtud töid ega teenuseid pole toetuse saajale üle antud.

Toetuse saaja on olnud seisukohal, et tegemist on liitumislepingu täitmiseks tehtud põhjendatud kuludega, mis on seotud projekti eesmärgi täitmisega. Samuti rõhutas toetuse saaja, et kokkuvõttes võeti kasutusele odavam lahendus. Audiitorid selgitavad, et sisuliselt oli tegemist siiski tühistatud töödega, mida Elering AS ei saanud üle võtta. Seega ei saanud need panustada ka projekti eesmärgiks olevatesse elektriliitumistesse ega tulemustesse laiemalt, olenemata sellest, et kokkuvõttes võeti kasutusele odavam lahendus.

Veelgi enam, Tartu veoalajaama analoogse iseloomuga kulude kohta, mis töödest välja jäeti, tegi toetuse saaja vabatahtliku tagastuse. Audiitorite hinnangul on antud kulud abikõlblikkuse mõistes samaväärsed võrguteenustega liitumistest loobumise kuludega - tööd tühistati ja toetuse saaja ei saanud juba makstud summade eest midagi vastu, mistõttu ei ole kulud projektis abikõlblikud. Järelikult oleks pidanud toetuse saaja võrguteenustega liitumistest loobumise kulude kohta tegema samuti õigeaegselt vabatahtlikud tagastused. Audiitorid on veendumusel, et toetuse saaja äririski või planeerimisvigasid ei ole põhjendatud üle kanda EL rahastusega projekti kuludesse.

Rikkumisega seotud abikõlbmatute kulude maht on audiitorite hinnangul kokku 290 057,01 eurot, millest abikõlbmatu ÜF toetus 246 548,46 eurot ja riiklik kaasfinantseering 43 508,55 eurot. Abikõlbmatud kulud ei ole auditi ulatuses ning seostuvad teiste maksetaotlustega.

2) Toetuse saaja luges põhjendamatult abikõlblikuks kulud, mis polnud dokumentaalselt tõendatud.

Toetuse saaja selgitas, et Tapa veoalajaamaga seotud kulud on kokku 1 425 264,70 eurot. Auditi ajal selgunud andmetel oli maksetaotlustega esitatud arvete alusel kogukuluks aga 1 432 189,15 eurot ehk 6 924,45 eurot rohkem. Antud vastuolu kohta tehtud päringu peale esitas toetuse saaja vabatahtliku tagastuse, millega vähendas alajaama kulusid nimetatud 6 924,45 euro võrra ja esitas selle aluseks oleva kreditarve, mis oli Elering AS poolt väljastatud juba septembris 2025 ehk enne auditi märkust. Toetuse saaja sõnul väljastas Elering AS kreditarve Tapa alajaama lõpetamisest tuleneva kulude täpsustamisega seoses.

Eeltoodust tulenevalt deklareeris toetuse saaja esialgu Tapa alajaamaga seotud abikõlblikke kulusid rohkem kui arvete ja maksekorralduste alusel oli tõendatud. Sellest tulenevalt oli auditi hetkel abikõlbmatuks kuluks kokku 6 924,45 eurot (mis on ühtlasi auditi ulatuses).

Audiitorite hinnangul oli tegemist segadusega raamatupidamise ja maksetaotlusega esitatud kulude vahel, kuna toetuse saaja kirjendas raamatupidamises abikõlblikke kulusid enne, kui kõik maksetaotlused olid esitatud. Kuivõrd septembris 2025 väljastatud arve kohta polnud maksetaotlust veel esitatud, tekkis kulude deklareerimisel vastuolu. Kuna selle ebatäpsuse tuvastas audit, mitte toetuse saaja ise, soovivad audiitorid toetuse saajal edaspidi abikõlblike kulude arvestamisel ja maksetaotluste esitamisel hoolsam olla. Kuivõrd toetuse saaja tegi auditi ulatuses olnud abikõlbmatute kulude osas SFOS-is ise vabatahtliku tagastuse, siis täiendavaks finantskorrektsiooniks alus puudub.

Vastavalt ÜM § 34 lõikele 1 tehakse finantskorrektsioon kulude suhtes, mis ei ole abikõlblikud. Kahe eelviidatud eksimuse üleselt on audiitorite hinnangul abikõlbmatud kulud kokku 296 981,46 eurot (millest auditi ulatuses on üksnes vabatahtlik tagastus summas 6 924,45 eurot), sellest abikõlbmatu ÜF toetus 252 434,24 eurot (auditi ulatuses 5 885,78 eurot) ja riiklik kaasfinantseering 44 547,22 eurot (auditi ulatuses 1 038,67 eurot).

Risk toetuse saajale: Kui toetuse saaja ei järgi kulude abikõlblikuks lugemise reegleid, eksisteerib risk, et toetuse saaja peab abikõlbmatu kulu ulatuses toetuse osaliselt või täielikult tagasi maksma.

Soovitus toetuse saajale: Soovitame toetuse saajal teha tuvastatud abikõlbmatute (võrguteenusest loobumise kuludega seoses) toetuse osas tagasimakse rakendusüksuse finantskorrektsiooni otsuses kinnitatud summas (toetus 85% ja riiklik kaasfinantseering 15%). Samuti soovitame toetuse saajal edaspidi esitada abikõlblike kulusid hoolsamalt.

Toetuse saaja kommentaar:

Audiitorite hinnangul on antud kulud abikõlblikkuse mõistes samaväärsed võrguteenustega liitumistest loobumise kuludega - tööd tühistati ja toetuse saaja ei saanud juba makstud summade eest midagi vastu, mistõttu ei ole kulud projektis abikõlblikud. Seega ei saanud need panustada ka projekti eesmärgiks olevatesse elektriliitumistesse ega tulemustesse laiemalt, olenemata sellest, et kokkuvõttes võeti kasutusele odavam lahendus.

Eeltoodud auditi tähelepanekust tulenevalt küsisime Elektrilevi OÜ-lt kulude täpsema sisu kohta ning edastasime saadud info audiitoritele 17. novembril 2025. Eling AS-ile üle andmata jäetud kulude puhul on tegemist on võrguettevõtja valduses tehtavate kulutustega, mis meie jaoks uue arusaamise kohaselt enam siiski lõpptulemusse ei panusta. Seepärast esitasime 22. detsembril 2025 nimetatud mitteabikõlblike kulude osas rakendusüksusele (RTK) vabatahtliku tagasimakse taotluse. 9. jaanuaril 2026 saime taotlusele RTK eitava vastuse, viitega auditi tähelepanekule ja põhjendusega, et vabatahtliku tagasimakse tegemiseks ei ole täidetud eeldus, et toetuse saaja avastas abikõlbmatu kulu ise. Meile teadaolevalt on RTK seisukohal, et neil puudub õiguslik alus liitumiskulusid analüüsida või neid tagasiulatuvalt mitteabikõlblikuks lugeda.

Kuigi meil puudus Elektrilevi OÜ kuludest täpne ülevaade, olid need kulud Eling AS-le üleandmisel nimetatud liitumislepingu täitmiseks tehtud põhjendatud kuludeks. Meie arvates ei olnud senimaani põhjust lugeda tehtud kulusid mitteabikõlblikeks, kuna meil ei olnud põhjust arvata, et need kulud ei olnud seotud projekti eesmärgi täitmisega. Jaotusvõrgu- ja põhivõrguteenuse osutamine (sh liitumiste korraldamine) on riigi poolt reguleeritud teenused. Liitumise taotlejal ei ole tavapäraselt detailset ülevaadet võrguettevõtte tegevustest liitumiste väljaehitamisel ning puudub ka detailne ülevaade kuludest, mida võrguettevõtte liitumiseks teeb. Liitumise hinnapakumine on üldsõnaline ning koosneb mõnest üldisest reast. Liitumise väljaehitamise käigus projekteeritud ja ehitatud süsteemid jäävad võrguettevõtte omandisse. Liituja vaid katab nende süsteemide rajamise kulud vastavalt liitumislepingule ning hilisemat seadmete aktiga ülevõtmist ei toimu. Eelpool nimetatud käsitluse tõttu erineb võrguettevõtja käsitlus sootuks tavapärasest ehituse töövõtust, kus töömahud akteeritakse väga täpselt.

AS Eesti Raudtee on jätkuvalt seisukohal, et jooksvalt avanenud majanduslikult ja tehniliselt soodsama lahenduse kasutuselevõtt ei olnud tehniline viga või valearvestus. Võrguteenuse pakkuja vahetamine selgus projekteerimise käigus peale esmaste hankelepingute sõlmimist, siin ei olnud tegemist toetuse saaja planeerimisveaga. Kui tööprojektide koostamise käigus ilmnas, et Tartusse ei olegi alajaama vaja teha, siis sellest lähtuvalt tegime plaanid ringi, rakendades odavamat, töökindlamat ja lihtsamat lahendust. Tartu alajaamaga liitumist me üleantud objektidega sarnaseks juhtumiks ei pea, kuna Tartusse alajaama kui väärtusega objekti, millega liituda, enam ei tekkinud. Ülejäänud liitumiste puhul andis üks võrguettevõtja tööd teisele üle ning nii liitumise objekt kui eesmärk, saavutada liitumine alajaamaga, sellest ei muutunud.

Eeltoodust tulenevalt jääb meile finantskorrektsiooni rakendamise alus lõplikult arusaamatuks. Arvestades elektrifitseerimise projektiga kaasnevate investeeringute suurt ajalist ja rahalist mahtu, on kiiremini ja oluliselt odavamalt saavutatav Euroopa Liidu toetusvahendite kokkuhoid oluline eelkõige Eesti riigile. Elektrilevi OÜ liitumistest loobumise ja Eling AS-i võrguga liitumiste tulemusena on säästetud ainult investeeringuid mahus ca 20 miljonit eurot, millele lisandub igal aastal arvestatav tegevuskulude kokkuhoid, tänu Elingi madalamate võrgutasudele. Siia võib lisada ka praegu ehitatava lahenduse lihtsama struktuuri, millel on tulevikus positiivne efekt ülalpidamiskuludele.

Audiitorite täiendav kommentaar:

Audiitorid jäävad oma tähelepanekus esitatud seisukohtade juurde ning märgivad, et liitumisest loobumise kulud ei ole samastatavad liitumise enda kuludega. Taolised kulud ei ole ÜM vaates tekkinud ega põhjendatud, mistõttu on need abikõlbmatud. Kui toetuse saaja otsustas projekti käigus omal initsiatiivil ühest alajaamast loobuda, siis ei saa sellised kulud jääda EL rahastuse kanda. Seda kinnitab ka toetuse saaja varasem analoogne vabatahtlik tagastus.

Veelgi enam on analoogia mõttes asjakohane välja tuua ka ÜM § 17 lõige 4, mille kohaselt on abikõlbmatud kohustuse täitmata jätmise korral makstavad leppetrahvid. Leppetrahvidki võivad tuleneda toetuse saaja planeerimisotsustest ja lepingu üleminekutest, kuid ometi ei ole lubatud neid projekti kuludesse kanda. Sama loogika kehtib ka kõnealuste liitumisest loobumise kulude puhul.

Audiitorid nõustuvad toetuse saajaga, et loobumise kulud projekti lõpptulemusse ei panusta. Sellest tulenevalt mõistis toetuse saaja 22.12.2025 õigesti, et toetussumma tuleb tagastada. Seetõttu oli toetuse saaja algatatud

vabatahtlik tagasimakse sisulises vaates õigustatud, isegi kui selle tehniline teostamine enam toleks hetkeks võimalik polnud. Auditi leitud vea lahendab RÜ finantskorrektsiooni otsusega.

Audiitorid ei nõustu toetuse saajaga, justkui oleks rahaline kokkuhoid ning soodsam lõpplahendus jooksvate abikõlbmatute kulude osas asjassepuutuv argument. Isegi kui kokkuhoid on tänuväärne, ei saa odavam tulemus kuidagi õigustada varasemaid kulusid, mis abikõlblikkuse nõuetele ei vasta.

Risk rakendusüksusele: Kui rakendusüksus ei kontrolli vajalikul määral toetuse saaja kohustuste täitmist, esineb risk, et toetust ei ole kasutatud õiguspäraselt ning toetus tuleb osaliselt või täielikult tagasi nõuda.

Soovitav rakendusüksusele: Soovitame rakendusüksusel algatada abikõlbmatute kulude osas toetuse osalise tagasinõudmise protsess. Lisaks, kuivõrd tähelepanekus nimetatud kulusid rakendusüksus ei kontrollinud, siis soovitame elektriliitumistega seotud kulude abikõlblikkuse reeglite täitmist edaspidi tõhusamalt kontrollida. Kuna auditi käigus tuvastati elektriliitumistega seotud kuludega mitmeid vastuolusid ja arvestuslikke rikkumisi, soovitame rakendusüksusel lisaks kogu auditeeritud projekti abikõlblikud elektriliitumiste kulud täiendavalt üle kontrollida. Soovitame rakendusüksusel muuta ka oma riskipõhise kontrolli põhimõtteid, kuna auditeeritav projekt ei pruugi hangete õiguspärasusest hoolimata olla madala riskiga.

Rakendusüksuse kommentaar:

Arvestades, et rakendusüksusele teadaolevalt on toetuse saaja auditiga suheldes möönnud, et Elektrilevi OÜ-lt Elering AS-le edasi kandmata jäänud summade ulatuses tehtud Elektrilevi OÜ kulu ei panustanud projekti eesmärgi ja tulemuse saavutamisse, nõustub rakendusüksus auditi tähelepanekuga selle lõppjäreluses, et tegemist on rahastamiskõlbmatu kuluga.

Ühendmääruse § 15 loetleb kulu abikõlblikuks lugemise kumulatiivsed tingimused. Üheks tingimuseks on, et kulu oleks põhjendatud (ühendmääruse § 15 lg 1 p 1). Kulu loetakse põhjendatuks, kui see on sobiv, vajalik ja tõhus taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimustes ette nähtud tulemuse saavutamiseks ning see tekib taotluse rahuldamise otsuses või toetuse andmise tingimustes nimetatud toetatavate tegevuste käigus (ühendmääruse § 15 lg 2). Kuigi kõnealune Elektrilevi OÜ kulu tekkis algselt plaanitud elektriliitumise protsessiga seoses, mis on toetuse andmise tingimuste kohaselt iseenesest abikõlblik kulu, ei toimunud selle kulu alusel hiljem elektriliitumist raudtee elektrifitseerimiseks. Seetõttu ei olnud kõnealune kulu vajalik ega tõhus projekti eesmärgi ja tulemuse saavutamiseks. Eelnevat arvestades on tegu põhjendamatu kuluga.

RÜ algatab asjaolude selgitamiseks ja täpse rahastamiskõlbmatu summa leidmiseks järelevalvemenetluse. Samuti analüüsib RÜ koostöös korraldusasutusega vajadust muuta riskipõhise kontrolli põhimõtteid antud auditi tähelepanekute valguses.

Soovituse rakendamise eest vastutav isik ja kuupäev rakendusüksuses: Elen Maimre, Riskijuhtimise ja järelevalve talituse juht, 90 päeva auditi lõpparuande kinnitamisest.

2. Raamatupidamises kajastamine

Auditi ulatuses olevad kulud vastavad olulises osas toetuse saaja raamatupidamise andmetele. Siiski tuvastati teatavaid puuduseid:

Väheoluline tähelepanek 2.1 – Toetuse saaja raamatupidamises ja esitatud dokumentides esinesid ebakõlad seoses Püssi veoalajaama kuludega.

Ühendmääruse (ÜM) § 10 lg 1 p 3 sätestab muuhulgas, et toetuse saaja on kohustatud esitama õige ja täieliku teabe, korrektse dokumendi ja aruande projekti teostamise ja mõjude kohta tähtajaks ja nõutud viisil. ÜM seletuskiri

täpsustab, et kohustus hõlmab ka seda, et kulu- ja maksmist tõendavad dokumendid peavad vastama raamatupidamisarvestuses kehtivatele nõuetele¹¹.

Esmalt selgitas toetuse saaja, et Elektrilevi OÜ-le tasutud Püssi veoalajaama kogukulud on kokku 451 546 eurot. Auditi hetkel maksetaotlustega esitatud arvete alusel oli kogukuluks aga 429 995,95 eurot. Toetuse saaja esitatud teabe põhjal selgus, et kõiki arveid ei olnud veel auditi 05.11.2025 kirja ajaks maksetaotlusega esitatud. Kõigi (sh maksetaotlusega esitamata) Elektrilevi OÜ arvete alusel oli Püssi alajaama kogusummaks ilma KM-ta 440 780,00 eurot.

Toetuse saaja põhjendas vastuolu raamatupidamises tekkinud veaga. Nimelt oli kahele Elektrilevi OÜ 2023. aasta arvele esitatud kreditarved 2024. aastal. Nii arvetel kui ka nendega seotud kreditarvetel oli käibemaksuks 2023. aastal kehtinud määr 20%. Toetuse saaja raamatupidamisprogramm arvestas aga automaatselt kreditarvetele 2024. aastal kehtinud käibemaksumäära 22%. Audiitor veendus, et vahe oli tõesti käibemaksu määra erinevusest tingitud.

Toetuse saaja tegi audiitori märkuse järel vajalikud parandused ning esitas maksetaotlusega ka ülejäänud arved. Audiitor veendus arvete alusel, et toetuse saaja toodud lõplik kogusumma 440 780,00 eurot on õige ning vastab Elektrilevi OÜ väljastatud arvetele. Kokkuvõttes tõusis Püssi alajaamaga seotud abikõlblik summa 10 784,05 eurot (440 780,00 – 429 995,95).

Eeltoodust tulenevalt ei ole toetuse saaja järginud kohustust esitada õiget ja korrektset teavet ning tagada kulu aluseks olevate dokumentide kooskõla raamatupidamisarvestusega. Soovitame edaspidi toetuse saajal kirjendada kõiki kulusid raamatupidamises hoolikalt ja vastavalt dokumentidel kirjeldatule. Rikkumisel puudub finantsmõju.

3. Toetuse maht ning ajastus

Toetuse andmine on toimunud olulises osas ettenähtud mahus ja õigeaegselt ning kaasfinantseering on tagatud.

4. Hange läbiviimine

Toetuse saaja on hanked läbi viinud olulises osas vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

5. Riigiabi andmine

Projekt ei sisalda riigiabi andmist ega vähese tähtsusega abi.

6. Teavitamine ja avalikustamine

Toetuse saaja on toetuse kasutamisest teavitamisel ning avalikustamisel järginud olulises osas kehtivaid õigusakte.

---

¹¹ Vabariigi Valitsuse määruse „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ eelnõu seletuskiri, lk 15.

Kinnitame lõpparuande 12 leheküljel.

Auditi eest vastutav isik:

Mart Pechter
II auditi talituse juhataja
Finantskontrolli osakond

Auditi juht:

Henry Kibin
Nõunik
Finantskontrolli osakond

Tallinn, 21.01.2026